

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Mgr. Konstantin Lavrushin

Úvod do závazků dle NOZ

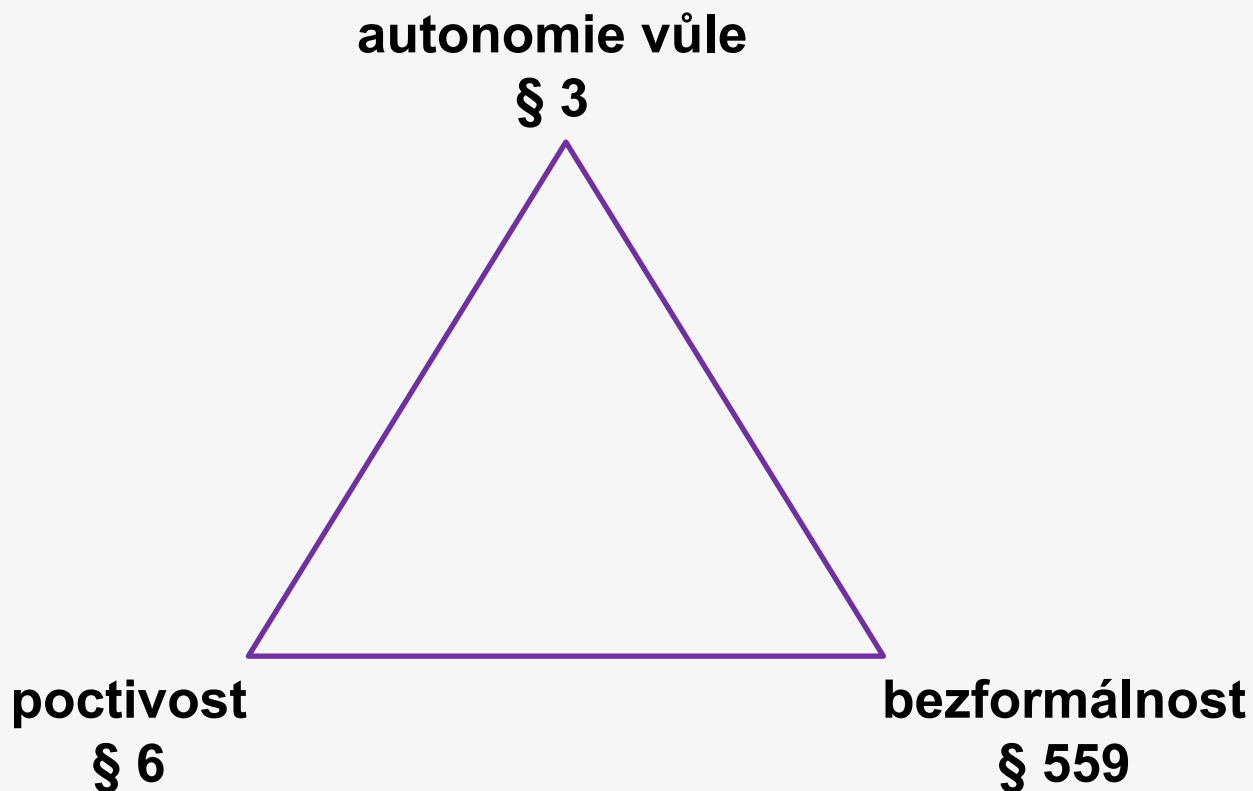

Přechodná ustanovení

- NOZ se řídí práva a povinnosti vzniklé **ode dne nabytí jeho účinnosti**.
- Právní poměry **vzniklé přede dnem nabytí účinnosti NOZ**, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti NOZ, se řídí dosavadními právními předpisy.
- Práva ze **zajištění závazku** vzniklá přede dnem nabytí účinnosti NOZ, byť byla zřízena i jako práva věcná, se posuzují až do svého zániku podle dosavadních právních předpisů.
- **Nájem nemovité věci => NOZ**

Kontraktační trojúhelník

Časová osa závazku

trvání závazku

vznik závazku

zánik závazku

- culpa in contrahendo
- platnost
- forma
- obchodní podmínky
- třetí osoba
- laesio enormis

- změna okolností
- postoupení pohledávky
- převzetí dluhu
- postoupení smlouvy
- zajišťovací převod práva
- smluvní pokuta
- uznání dluhu

- splnění
- započtení
- výpověď
- odstoupení
- nemožnost plnění

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Culpa in contrahendo § 1728 - § 1729

Culpa in contrahendo - § 1728 a § 1729

■ Charakter předsmuvní odpovědnosti

■ protiprávnost

- a) překvapivé ukončení negociace ve vysokém stupni rozpracovanosti
- b) absence spravedlivého důvodu pro toto ukončení

■ vznik škody

■ kauzální nexus

■ zavinění - vytvoření legitimního očekávání v uzavření smlouvy

■ Rozsah kompenzovatelné škody

■ Co se hradí? § 2952: Skutečná škoda + ušlý zisk

■ V jakém rozsahu? § 1729/2: ztráta z neuzavřené

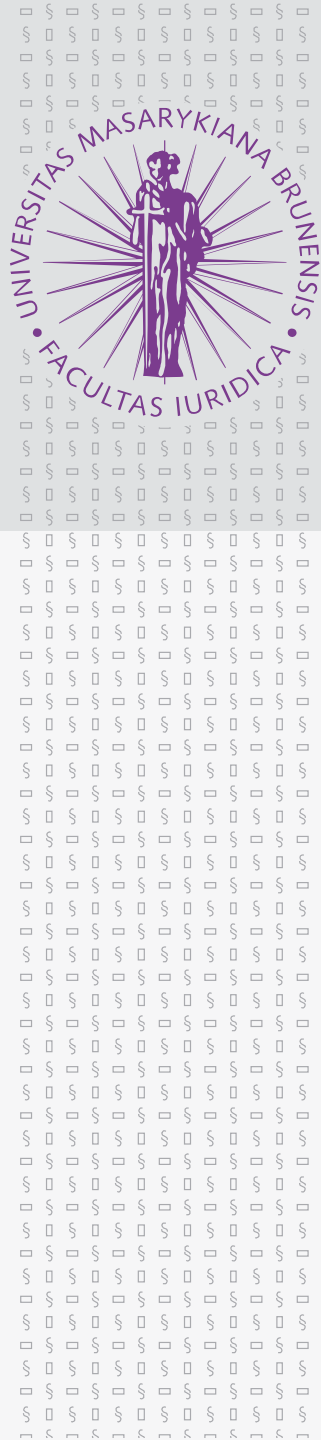
■ smlouvy v obdobných případech

Culpa in contrahendo - § 1728 a § 1729

Doložka do emailu:

■ Toto sdělení není závaznou nabídkou, ani přijetím nabídky k uzavření smlouvy. Dále prohlašujeme, že v tuto chvíli jsme při jednání o smlouvě nedospěli tak daleko, že se uzavření smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné. Nadále proto budeme rádi o obsahu smlouvy jednat a tuto následně případně uzavřeme. Tímto bychom tedy pouze chtěli předejít vyvolání ve Vás očekávání v uzavření smlouvy bez dalšího. Děkujeme za pochopení.

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Vznik, platnost a forma smlouvy

Vznik závazku ze smlouvy - novinky

- **Katalogový návrh (§ 1732/2)**

Má se za to, že návrh dodat zboží nebo poskytnout službu za určenou cenu učiněný při podnikatelské činnosti reklamou, v katalogu nebo vystavením zboží je nabídkou s výhradou vyčerpání zásob nebo ztráty schopnosti podnikatele plnit.

=> **výslovně vyloučit + omezit dobu platnosti**

- **Odpověď s dodatkem (§ 1740/3)**

Odpověď s dodatkem nebo odchylkou, která podstatně nemění podmínky nabídky, je přijetím nabídky, pokud návrhovětel bez zbytečného odkladu takové přijetí neodmítne. Návrhovětel může přijetí nabídky s dodatkem nebo odchylkou předem vyloučit již v nabídce nebo jiným způsobem, který nevzbuzuje pochybnost.

- **Domněnka doby dojití (§ 573)**

Platnost smlouvy I.

- Aplikace ustanovení o platnosti právního jednání
- Zásady:
 - a) Na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné (§ 574)
 - b) Samotný rozpor se zákonem neznamena neplatnost!!!
 - c) Diskrece soudu stran množstevního rozsahu (§ 577)
 - d) Zákaz vzdání se všeobecné námitky proti platnosti (§ 1755)
 - e) Nabytí od neoprávněného (§ 1760)

Platnost smlouvy II.

- **Zdánlivé právní jednání - § 551**
 - a) zhojení
 - b) není odpovědnost za škodu

- **Absolutní - § 588**
 - a) zjevně se přičí dobrým mravům
 - b) odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek
 - c) zavazuje k plnění od počátku nemožnému

- **Relativní - § 586**
 - a) presumpce platnosti
 - b) na ochranu zájmu určité osoby
 - c) k námitce

Forma smlouvy I.

- Zásadní (!) bezformálnost právního jednání (§ 559 + § 1756)
- **Písemná forma (§ 560)**
 - a) obecně - věcné právo k nemovité věci
 - b) prostá písemná forma
 - c) forma veřejné listiny
- **Změna právního jednání (§ 564)**
 - a) vyžaduje-li zákon = v téže nebo přísnější formě;
 - b) vyžaduje-li ujednání stran = v jiné formě, *pokud to ujednání stran nevyklučuje*.
- **!!! Plná moc sdílí formu právního jednání (§441)**

Forma smlouvy II.

- **Nedodržení formy lze dodatečně zhojit (§ 582/1)**
- **Není-li zhojeno, pak...** Bylo plněno? Pokud NE => lze namítat

(!) nedodržení formy jako absolutní neplatnost

Potvrzovací dopisy § 1757 - obsah smlouvy lze písemně potvrdit

- **B2B**
 - a) kterákoliv ze stran
 - b) nepodstatné odchylky x nejsou druhou stranou odmítnuty
- **B2C**
 - a) jen nepodnikatel

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Obchodní podmínky § 1751 a násl.

Obchodní podmínky (§ 1751 a násl.)

- nelze neočekávaná ujednání, ledaže výslovně přijala OP => **doložka do smlouvy o výslovném přijetí obchodních podmínek**
- **B2B**
 - a) připojením
 - b) jsou známy
 - c) odkazem (OP vypracované odbornými nebo zájmovými org.)
- **B2C**
 - a) nelze odkazem!
- **Změna OP (dle § 1752)**
 - a) větší počet osob
 - b) dlouhodobost + opakovanost plnění
 - c) (!) nutno dohodnout možnost + lépe i rozsah
 - d) jen v přiměřeném rozsahu
 - e) možnost výpovědi závazku

Obchodní podmínky (§ 1751 a násl.)

■ Řešení:

- 1) ve smlouvě vždy prohlásit, že smluvní strana se s OP seznámila a výslovně je přijala
- 2) ve smlouvě vždy sjednat možnost jednostranné změny + rozsah

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

**Laesio enormis
§ 1793 a násl.**

Laesio enormis § 1793 (neúměrné zkrácení)

■ Podmínky

- a) hrubý nepoměr plnění
- b) věděla a musela vědět
- c) NE podnikatel při podnikatelské činnosti

■ Následky

- a) zrušení (!) SMLOUVY + vrácení do původního stavu
- b) NE = bylo doplněno
- c) Prekluze = 1 rok

Praxe: Právo podle § 1793 nevzniká ani tehdy, vzdala-li se jej zkrácená strana výslovně a prohlásila-li, že...

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

**Změna okolností
§ 1764 a násl. + §
2000 + speciální**

Změna okolností

Prvorepubliková judikatura (výběr)

Podstatnou změnou okolností je **zvýšení kupní ceny** o cca 110% za dobu 4 let ode dne vzniku závazku.

Změna **státoprávních poměrů** je podstatnou změnou okolností. Přitom pokud by došlo k plnění před touto změnou, pak riziko stíhá stranu oprávněnou k plnění. Pokud však došlo k zaviněnému prodlení na straně povinné, pak riziko stíhá tuto stranu.

Změnou poměrů je i změna **normativního právního aktu**.

Bylo-li před **válkou** místo kupní ceny ujednáno placení doživotního důchodu, stihá zhoršení měnových poměrů zcizitele.

MISSION:
IMPOSSIBLE

nemožnost plnění

§ 2000
šňěrovací
smlouvy

§ 1765
hardship

§ 1788/2
smlouva o smlouvě budoucí

Změna okolností

Převzetí nebezpečí změny okolností

[Strana smlouvy] na sebe přebírá nebezpečí změny okolností, spočívající ve zvýšení ceny pohonných hmot o více než 30%.

- *doložka směřuje k převzetí nebezpečí konkrétní změny okolností,*
- *dolní hranice změny je nastavena explicitně, ale horní nastavena explicitně není, a s ohledem na limitaci v podobě omezené racionality nelze připustit extenzivní výklad,*
- *tato formulace je nejvhodnější, neb je konkrétní a riziko je obecně únosné.*

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Postoupení pohledávky Postoupení smlouvy

Postoupení

■ Postoupení pohledávky § 1879

- Forma postoupení - § 1879 + § 564(?)
- bez souhlasu dlužníka
- Postoupení několika osobám - § 1882
- Postoupení souboru pohledávek - § 1887

■ Postoupení smlouvy

- Nevylučuje to povaha smlouvy
- Souhlasí druhá strana (lze i předem)
- Nebylo plněno/nebylo splněno
- Smlouva na řad

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Závazky z deliktů § 2894 a násl.

Majetková a nemajetková újma

■ Majetková újma (škoda)

- skutečná škoda + ušlý zisk
- hradí se zásadně vždy

■ Nemajetková újma

- výslovně ujednáno nebo stanoví zákon

■ Principy závazků z deliktů

- subjektivní odpovědnost; objektivní jen pokud stanoví zákon
- princip restituce
- předvídatelnost
- peněžní kompenzace
 - a) není možná restituce
 - b) žádá poškozený

Vznik povinnosti nahradit škodu

Porušení

- § 2909 dobrých mravů
- § 2010 zákona
- § 2913 smluvní povinnosti

Vznik škody

- Skutečná škoda (Dluh)
- Ušlý zisk

Povinnost hradit škodu

- Uvedení do předešlého stavu
- Náhrada škody v penězích

Vyloučení povinnosti nahradit škodu

- § 2905 Nutná obrana
- § 2906 Krajní nouze
- § 2911 Vyvinění (VPD)
- § 2913/2 Vyšší moc

Limitace náhrady škody

**smluvní limitace (i vyloučení) zásadně přípustná +
smluvní pokuta**

- ALE - nepřípustné (§ 2898)
- újma způsobená člověku na jeho přirozených právech
- újma způsobená úmyslně
- újma způsobena z hrubé nedbalosti
- jakákoliv újma slabší strany
- jednostranným prohlášením limitovat nelze (ale může být posouzeno jako varování před nebezpečím) - § 2896

+ obecné korektivy, adhezní smlouvy (§ 1800),
překvapivá ujednání v OP (§ 1753)

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Děkuji za pozornost